

ת"פ 6273/04/19 - מדינת ישראל נגד מוחמד שיח

בית משפט השלום בחיפה
ת"פ 6273-04-19 ישראל נ' שיח

בפני בעניין:	כבוד השופט שלמה בנג'ו
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	מוחמד שיח

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע עבירה של כריתת עצים ללא רישיון - עבירה לפי סעיף 15 (א) יחד עם סעיף 17 (7) לפקודת היערות (ריבוי עבירות).
2. לפי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, במהלך חודש אוגוסט 2017, במטעי אבוקדו של קיבוץ "שמרת", כרת הנאשם, בהוראת מנהל המטעים של קיבוץ "שמרת", ועבורו, 88 דונם של עצי אבוקדו בוגרים, שהם כ - 2640 עצים בוגרים.
3. הכריתה בוצעה כאשר אין בידי הנאשם רישיון כריתה, מאת פקיד היערות, ובכך עבר הנאשם עבירה של ביצוע כריתת העצים הללו, ללא רישיון כריתה מאת פקיד היערות.
4. הפגיעה בערך המוגן - מעשיו של הנאשם, פגעו בערך מוגן, של פגיעה בעצים שהוכרזו כעצים מוגנים כמשמעות דיבור זה בפקודת היערות. יחד עם זאת, בנסיבות, הפגיעה בערך מוגן זה, הינה על הצד הנמוך, בשים לב לכך שהנאשם הזמן לבצע את הכריתה בהוראת מנהל המטעים של הקיבוץ - הבעלים של מטעי האבוקדו.
5. מדיניות הענישה - העונש העיקרי בעבירות מסוג זה הוא קנס. נקודת המוצא היא שיעור הקנס שקבע המחוקק. ברם, הצדדים חלוקים על שיעור הקנס שקבע המחוקק לעבירה בה הורשע הנאשם.
6. המדינה סבורה, כי הקנס הינו בשיעור של עד - 29,200 ₪, בהתאם להוראות סעיף 61 (א) (2) לחוק העונשין, ובנסיבות מתחם הקנס, נע לשיטתה, בין 29,200 ₪ ל- 87,400 ₪, ועתרה להשית על הנאשם קנס בשיעור של - 45,000 ₪.

7. מנגד, הסניגור סבור, כי נוכח העובדה שקבוע בצד העבירה עונש מאסר של שישה חודשים, הקנס הינו בשיעור מקסימלי של עד - 14,400 ₪, בהתאם להוראות סעיף 61 (א) (1) לחוק העונשין, תוך שהסניגור עותר להטיל על הנאשם קנס נמוך ככל האפשר בהתחשב בנסיבות.

8. הנאשם הורשע כאמור, בעבירות לפי סעיפים 15 (א) + סעיף 17 (7) לפקודת היערות.

9. סעיף 15 (א) לפקודת היערות, קובע את האיסור הפלילי עצמו, ואילו סעיף 17 (7) לפקודה, קובע את העונש שבצד האיסור הפלילי, כדלקמן:

"הכורת אילן מוגן או עץ בוגר או מעתיקו שלא על פי רישיון שניתן על ידי פקיד יערות, דינו מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61 (א) (2) לחוק העונשין".

10. כלומר, משנעברה עבירה לפי סעיף 17 (7) לפקודת היערות, מוסמך בית המשפט, להטיל עונש מאסר של שישה חודשים או קנס בשיעור הקבוע בסעיף 61 (א) (2) לחוק העונשין, ששיעורו הוא עד - 29,200 ₪.

11. סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, קובע, כי כאשר אדם מבקש להישפט ומורשע על העבירה/עבירות, נשוא הבקשה, כבנדוננו, הקנס שיוטל עליו, לא יפחת מהקנס המקורי על העבירה, "אם הוא העונש היחיד". אך לצד זאת, מוסיפה וקובעת הוראת סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות כי "בית המשפט רשאי מנימוקים שיירשמו להפחית את הקנס, אם ראה נסיבות מיוחדות המצדיקות את הפחתתו".

12. הפסיקה מלמדת על הטלת קנסות, שהם נגזרת של היקף הכריתה וסוג העץ שנכרת.

13. נסיבות ביצוע העבירה - מפורטות בעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם.

14. לחומרה יש לקחת בחשבון את היקפה הנרחב של הכריתה הלא חוקית.

15. מדובר בשטח עצום למדי, של 88 דונם, ובו 2,640 עצי אבוקדו בוגרים.

16. לא אוכל לשעות לטענות ההגנה כי הנאשם לא יכול היה לדעת כי נדרש רישיון כריתה למטע זה. כידוע, אי ידיעת החוק אינה פוטרת, ומעבר לכך, וזה העיקר, מדובר במי שפרנסתו היא מכריתת עצים. פקודת היערות הינה ההוראה הרגולטורית העיקרית בתחום זה, והיא קובעת מפורשות, את הצורך ברישיון כריתה יחד עם התקנות המסדירות את האופן בו יש להגיש בקשה לקבלתו.

17. לקולה יש להתחשב בכך שהקיבוץ עצמו ביקש שהנאשם יכרות את מטעי האבוקדו. לטעמי, לעובדה זו, חייב להיות

משקל מכריע בקביעת גובה הקנס שיוטל על הנאשם. שכן, לא מדובר באדם שביצע כריתה אסורה, באופן מזדמן, להפקת רווח אישי, אלא במי שהוזמן כקבלן מטעם הקיבוץ, לבצע כריתה של מטע.

18. לעמדתו, החובה הראשונית של הקיבוץ, אשר הזמין את הנאשם לבצע את הכריתה, הייתה לבדוק אם הכריתה טעונה אישור ולוודא שהנאשם מחזיק ברישיון כריתה כדין. לעובדה שהנאשם ביצע את העבירה בחסות הקיבוץ נפקות הן לקביעת מתחם העונש והן לגזירת הקנס (וראו בהקשר זה, את הוראות סעיף 40ט (5) לחוק העונשין, הנוגעות לקביעת מתחם העונש ההולם, המחייבות את בית המשפט לקחת בחשבון את: "**הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה**"; וכן ראו את הוראות סעיף 40יב המסמיך את בית המשפט לשקול את העובדה הנ"ל גם בגזירת העונש).

19. אציין בהקשר זה, כי לפי מה שנמסר לי מפי ב"כ המאשימה במהלך הדיון, גם על מנהל המטעים, הוטל קנס מנהלי והקיבוץ נשא בקנס הזה, דבר המתיישב עם המסקנה, כי גם המאשימה ראתה במנהל מטעי הקיבוץ, כמי שביצע עבירה, למרות שהוא עצמו לא ביצע פיזית את הכריתה.

20. נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - עוד יש להתחשב, כי מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, אב לחמישה, אשר כאמור, ביצע את העבירה בנסיבות המפורטות לעיל.

21. העונש המתאים - אבקש להפנות, לעפ"ג (מרכז) 43474-06-12, **שלמה בן שלמה נ' קרן קיימת לישראל**, שם דן בית המשפט המחוזי בערעור הנאשם על הכרעת הדין המרשיעה, וערעור שכנגד, שהגישה המדינה, על קולת העונש שהטיל בית משפט השלום.

22. הנאשם הורשע שם, בעבירות זהות של כריתת עצים מוגנים לפי סעיפים 15 ו-17 (7) לפקודת היערות. בית משפט השלום הסתפק בהטלת התחייבות על הנאשם, על סך - 10,000 ₪ למשך שנתיים. יצוין, כי דובר שם בכריתת 156 עצי אקליפטוס ברשות הרבים, ביער בן שמן.

23. בית המשפט המחוזי, הפנה להוראות סעיפים 17 (7) לפקודת היערות ולשיעור הקנס הקבוע בהוראות סעיף 61 (א) (2) לחוק העונשין, בסכום מירבי של - 29,900 ₪, לעבירה שבוצעה.

24. בית המשפט המחוזי קבע, כי בית משפט השלום, לא גזר עונש ממשי על הנאשם, שכרת עצים רבים והסב נזק כבד ליער, בהסתפקו בהטלת התחייבות כספית עליו. לכן, מן הראוי היה להטיל עליו קנס, על אף מצבו הכלכלי הקשה. ולפיכך, קיבל את ערעור המדינה, ובנוסף להתחייבות, הטיל על הנאשם קנס בסכום של - 3,000 ₪ או חודש מאסר תמורתו.

25. בנדוננו, היקף הכריתה הלא חוקית היא נרחב הרבה יותר, אך יחד עם זאת, אינני סבור, כי ניתן להתעלם מפסיקה מנחה זו של בית המשפט המחוזי, בהינתן הנסיבות המיוחדות של המקרה שבפני בית משפט זה.

26. עוד אציין, כי מדובר בעצי אבוקדו, ולא בעצים מוגנים "קלאסיים" (עצי זית, אקליפטוס, חרוב וכו') - ומכאן הכישלון של הנאשם וכנראה גם של מנהל מטעי הקיבוץ בנחיצותו של רישיון כריתה לעץ מסוג זה. אם כי, אני חוזר ומציין, כי הנאשם עוסק לפרנסתו בכריתת עצים, ועליו להיות מודע לסוג העצים להם נדרש רישיון כריתה, ולא לנהוג בעצימת עיניים, ולהסתמך על כך שהקיבוץ הזמין אותו לבצע עבודת כריתה.

27. בנסיבות מצטברות אלה, מתקיימות לטעמי נסיבות מיוחדות, כאמור בסעיף 14 סיפא לחוק העבירות המנהליות, המצדיקות חריגה משיעור הקנס המקורי, שיש להטיל על הנאשם, מה גם שלא מוטל על הנאשם קנס כעונש יחיד.

28. מכאן שלא מצאתי לקבל את עמדת המאשימה להטיל על הנאשם את שילוש הקנס המקורי, ולקביעתי, בנסיבות אלה, יש להטיל על הנאשם קנס סביר המשקף את הנסיבות, לצד התחייבות כספית מרתיעה.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

קנס בסך - 7,000 ₪ או 70 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 3.11.19 ובכל 3 לחודש שלאחר מכן. פיגור יעמיד את מלוא הקנס לפירעון מידי ויפעיל את צו המאסר שלצדו.

אני מחייב את הנאשם לחתום בתוך 7 ימים מהיום על התחייבות כספית בגובה 15,000 ₪, (חמש עשרה אלף) להימנע מביצוע עבירות על פקודת היערות. תוקף ההתחייבות למשך 3 שנים מהיום. לא יחתום - ייאסר למשך 30 יום או עד שיחתום, המוקדם מביניהם.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לצדדים בדואר רשום.

ניתן היום, כ"ח תשרי תש"פ, 27 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים. /